

[Handelsministeren.]

Forventningen om en stramning af kreditvilkårene kan i øvrigt have været en medvirkende årsag til den store ordreindgang til værfterne i de seneste måneder uanset de meget lange leveringstider.

Eksportkreditrådets forpligtelser i forbindelse med eksport af andre varer end skibe viser også betydelig vækst, idet disse forpligtelser er steget ca. 33 pct. i perioden 31. oktober 1968 til 31. juli 1970. Denne stigning må ses på baggrund af forøgelsen af industrieksporten, men skyldes også, at kreditstramningen har medført, at eksportørerne i højere grad har søgt eksportkreditrådets kaution i forbindelse med finansiering af eksporten. Kaution har lettet eksportørernes adgang til ved bankernes mellemkomst at opnå finans kreditter i udlandet.

I min forelæggelsestale i december 1968 berørte jeg risikoen ved de stigende forpligtelser. Jeg finder anledning til på ny at erindre om, at over halvdelen af de samlede forpligtelser er koncentreret på værftsindustrien og derfor afhængig af rederierhvervets fremtidige indtjeningsmuligheder. De tab, eksportkreditrådet hidtil har konstateret, har under højkonjunkturen på eksportmarkederne i begyndelsen af 60'erne været forholdsvist beskedne, men har i de senere år været stigende. Medens tabene indtil 31. marts 1964 ikke i noget år oversteg 700.000 kr. og i hvert af finansårene 1964/65 og 1965/66 var ca. 2,5 mill. kr., udgjorde tabene i de sidste 3 finansår henholdsvis ca. 5,1 mill. kr., ca. 9,3 mill. kr. og ca. 7,0 mill. kr.

Danmarks Erhvervsfond, som primært tjener til sikkerhed for de af eksportkreditrådet afgivne garantier og kautioner, androg pr. 31. marts 1970 ca. 292 mill. kr.

Jeg skal med disse bemærkninger tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Justitsministeren (Thestrup): Herved har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Forbud mod propaganda for krig og mod racediskrimination m. v.) samt forslag til lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m. v.

Det vil senere i efteråret ved særligt forslag til folketingsbeslutning blive foreslået,

at Danmark ratificerer De Forenede Nationers konvention af 16. december 1966 om borgerlige og politiske rettigheder, og jeg vil i den sammenhæng fremsætte et forslag til lov om ændring af retsplejeloven, som indeholder visse ændringer, der står i forbindelse hermed.

Det forbud mod propaganda for iværksættelse af angrebskrig, der i det her fremsatte forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov foreslås indsat i § 110 e, tilsigter at opfylde kravet i artikel 20, stk. 1, i den nævnte konvention, hvorefter enhver propaganda for krig skal forbydes ved lov. Om forståelsen af konventionsbestemmelsen og indholdet af det foreslåede forbud skal jeg tillade mig at henvise til lovforslaget og bemærkningerne dertil.

Den ændring af straffelovens § 266 b, der er optaget i forslaget til lov om ændring af borgerlig straffelov, og forslaget til lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m. v. tilsigter at muliggøre dansk ratifikation af De Forenede Nationers konvention af 21. december 1965 om afskaffelse af alle former for racediskrimination.

Som det siges i indledningen til konventionen, bygger denne på den forvisning, „at enhver doktrin om overlegenhed på grundlag af raceforskelle er videnskabelig urigtig, moralsk forkastelig, socialt uretfærdig og farlig, og at intet hverken i teori eller praksis retfærdiggør racediskrimination nogetsteds“. I konventionens indledning fastslås det endvidere, „at diskrimination på grund af race, hudfarve eller etnisk oprindelse hindrer venskabelige og fredelige forbindelser mellem nationerne og kan forstyrre freden og sikkerheden mellem folk og harmonien mellem mennesker; der lever side om side selv inden for en og samme stat“.

I 1966 nedsatte justitsministeriet et udvalg til at overveje, hvilke lovændringer der her i landet bør gennemføres med henblik på ratifikation af konventionen. Dette udvalg, som afgav betænkning i december 1969, har foretaget en nøje gennemgang af konventionen og dens forhold til gældende dansk ret.

Som det ses af konventionen, der er optrykt som bilag til udvalgets betænkning, er konventionens hovedindhold optaget i dens to første afsnit, medens det sidste afsnit indeholder regler om ratifikation, opsigelse

[Justitsministeren.]

og ændring af konventionen (artiklerne 17-25).

Konventionens første afsnit, som omfatter artiklerne 1-7, fastsætter de materielle forpligtelser, der pålægges konventionens parter, og som særligt er omtalt i artiklerne 4-5.

I konventionens andet afsnit, som omfatter artiklerne 8-16, er der optaget en række bestemmelser til sikring af konventionens gennemførelse. Der skal således under De Forenede Nationer oprettes en særlig komité bestående af 18 sagkyndige personer valgt af deltagerstaterne, som har til opgave at påse, at konventionen opfyldes og efterleves af deltagerstaterne. Komiteen skal modtage indberetninger om de foranstaltninger, som gennemføres i de enkelte stater for at sætte konventionens bestemmelser i kraft. Endvidere kan komiteen efter de nærmere regler, som er fastsat i artiklerne 11-13, behandle klager fremsat af en deltagerstat, som går ud på, at en anden deltagerstat ikke gennemfører konventionens bestemmelser. Endelig kan en deltagerstat i henhold til artikel 14 erklære, at den anerkender komiteens kompetence til at modtage og behandle meddelelser fra enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner inden for dens jurisdiktion, som hævder at være ofre for en krænkelse fra den pågældende stats side af nogen af de i konventionen omhandlede rettigheder. Komiteen skal efter modtagelsen af en sådan klage indhente en udtalelse fra vedkommende stat og kan derpå fremsætte sine eventuelle forslag og henstillinger til staten og klageren.

Som bekendt har Danmark anerkendt den individuelle klageret i henhold til den europæiske menneskerettighedskonvention. Regeringen må da også i princippet anse det for rigtigst, at der fra dansk side afgives erklæring i henhold til artikel 14. Et sådant skridt vil dog blive nærmere overvejet i lys af den bredere tilslutning, som må være en forudsætning for, at systemet om individuel klageret kan virke. Det kan i denne forbindelse oplyses, at ingen af de 34 stater, der indtil nu har ratificeret konventionen, har afgivet erklæring i henhold til artikel 14.

Det undersøges for tiden, om det forhold, at der i visse tilfælde vil kunne klages såvel til komiteen som til den europæiske menne-

skerettighedskommission, vil kunne medføre konsekvenser af en sådan karakter, at en anerkendelse af komiteens kompetence bør ledsages af et forbehold, som sigter på at undgå dobbeltbehandling af samme klage.

Inden man fra dansk side kan ratificere konventionen, er det imidlertid som påpeget i udvalgets betænkning nødvendigt, at der gennemføres dels en ændring af straffelovens § 266 b, dels et særligt forbud mod forskelsbehandling på grund af race m. v. Herom tillader jeg mig at henvise til udvalgets betænkning og til lovforslagene, der er overensstemmende med de af udvalget udarbejdede lovudkast.

Som det er fremhævet af udvalget, kunne det overvejes, om der burde foreslås endnu mere indgribende lovgivning navnlig til sikring mod, at der på arbejds- og boligmarkedet diskrimineres på grund af race, oprindelse eller lignende. Efter de oplysninger, der er tilvejebragt af udvalget, har dette imidlertid ikke anset det for påkrævet at stille forslag herom, men har anført, at specielt spørgsmålet om udlændinges sociale og trivselsmæssige vilkår her i landet undersøges af det af regeringen nedsatte udvalg til behandling af udenlandske arbejders forhold i Danmark.

Jeg kan tiltræde denne vurdering og vil gerne betone, at de nu foreslåede straffebestemmelser ikke må betragtes isoleret. Man kan ikke gennem straffebestemmelser forhindre eller med ét slag standse diskrimination, hvor den måtte forekomme. Hertil er de forhold, som betinger diskriminationen, alt for komplicerede. Men straffebestemmelser som de foreslåede kan forhåbentlig i forbindelse med undervisning, oplysning og bistand af forskellig karakter bidrage til at hindre eller mindske diskriminationen og de tragiske følger heraf.

Tilsvarende straffebestemmelser er gennemført eller foreslået i Finland, Norge og Sverige, og jeg kan oplyse, at det finske forslag, der er omtalt i bemærkningerne, nu er gennemført. Dette gælder også det svenske forslag om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m. v., hvorimod gennemførelsen af forslaget om straf for visse diskriminerende ytringer i Sverige afventer vedtagelsen af en ændring i trykkefrihedsforordningen.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne

[Justitsministeren.]

anbefale lovforslagene til det høje folketingss-velvillige behandling.

Endvidere har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om udlevering til andet nordisk land i anledning af visse beslutninger om forsorg eller behandling.*

Lovforslaget er udarbejdet i nordisk samarbejde med udgangspunkt i nogle rekommandationer fra Nordisk Råd om fuldbyrdelse af beslutninger truffet af administrative myndigheder i andet nordisk land. Det tilsigter at tilvejebringe særligt lovgrundlag for udlevering til Finland, Island, Norge og Sverige af personer, der efter beslutning truffet i henhold til forsorgslovgivningen i disse lande skal anbringes på institution eller andet særligt opholdssted.

Udlevering mellem de nordiske lande af personer, der er undvejet eller bortgået fra anstalter m. v., finder allerede sted i dag som et led i samarbejdet mellem politimynderhederne i de nordiske lande. Bistandsydelsen angår navnlig mindreårige, der er bortgået fra børne- eller ungdomshjem, samt børneværnslever og — i mindre omfang — sindssyge og åndssvage. Udleveringen har undertiden kunnet gennemføres på grundlag af samtykke fra de pågældende, men har i øvrigt fundet sted i henhold til loven om udlændinges adgang til landet.

Under de nordiske forhandlinger har der været enighed om, at det må anses for hensigtsmæssigt at søge gennemført regler om udlevering, der er fastsat under særlig hensyntagen til den specielle kategori af personer, der her er tale om; spørgsmålet om udlevering af en person til fortsat forsorg eller behandling bør således vurderes ikke ud fra fremmedpolitimæssige hensyn, men alene ud fra overvejelser af, hvor forsorgen eller behandlingen bedst kan gennemføres. Hertil kommer, at det kan være tvivlsomt, om fremmedloven i fornødent omfang giver fuldt tilstrækkelig hjemmel til udlevering.

Efter reglerne i lovforslaget kan personer, der efter beslutning af en myndighed i et

andet nordisk land skal anbringes på institution eller andet særligt opholdssted, af politiet udleveres her fra landet til det pågældende land. I forbindelse med udleveringen kan der træffes foranstaltninger, om fornødent frihedsberøvelse, for at sikre den pågældendes tilstedeværelse, indtil udleveringen kan gennemføres. Spørgsmålet om lovligheden af en beslutning om udlevering såvel som af gennemførelsen af eventuelle indgreb i den pågældendes bevægelsesfrihed vil kunne indbringes for domstolene. Dette skal i det væsentlige ske i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige regler om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse.

I Norge og Sverige er der allerede gennemført en tilsvarende lovgivning, og i Finland er lovforslag netop fremsat. Island har ikke deltaget i det nordiske samarbejde, men det er fra islandsk side tilkendegivet, at man vil søge at gennemføre en tilsvarende lovgivning i løbet af foråret 1971.

Det foreslås, at tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes administrativt, således at loven kan sættes i kraft i forhold til hvert af de nordiske lande samtidig med, at den tilsvarende lovgivning i det eller de pågældende lande træder i kraft. Det er med justitsministerierne i Finland, Norge og Sverige aftalt, at lovgivningen så vidt muligt skal sættes i kraft den 1. januar 1971.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketingss-velvillige behandling.

Fremdeles skal jeg tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Fremmede straffedommes retskraft).*

Lovforslaget skal, som der nærmere er redegjort for i bemærkningerne til forslaget, ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme.

Forslaget indebærer ikke større realitets-